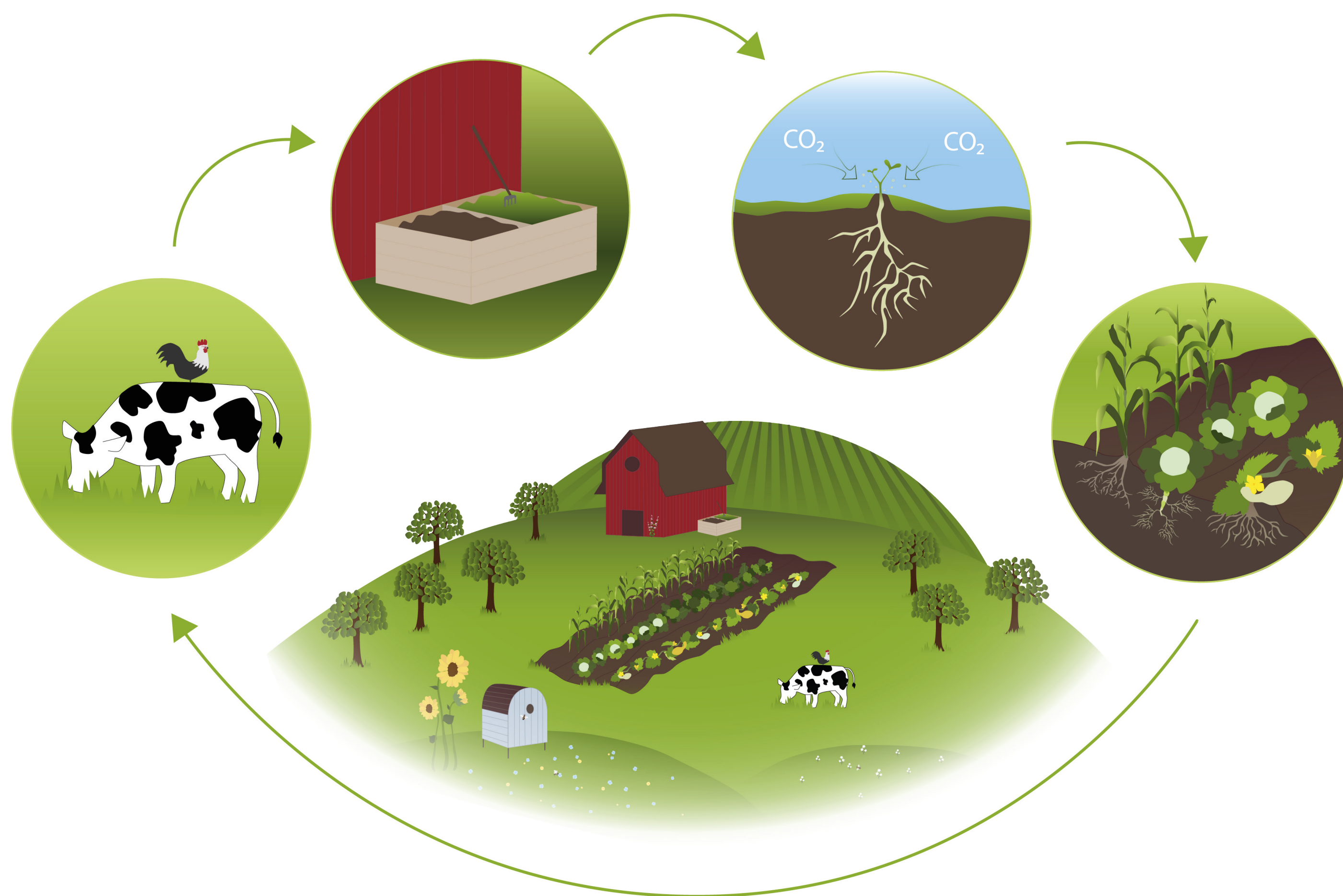

Biodynamisk odling - bu eller bä?

SAMHÄLLE "Den gode medelklasskonsumenten som köper mjöl från Saltå Kvarn gör det antagligen för att det känns "naturligt". Och det stämmer. För visst är det naturligt att stoppa barkbitar i skallen på ett dött husdjur och fylla en kotarm med kamomill, för att sedan proppa ner alltsammans i åkern. Dessa metoder är antroposofins svar på konstgödsel."

Åsikterna kring biodynamisk odling är många och de är av olika form. Karin Pihl skriver för Expressen ovanstående synpunkt i sin krönika. Jag har länge funderat över varför biodynamisk odling tas emot med en så kraftfull negativitet hos olika människor. Förutfattade meningar är något jag, och många med mig, går runt och bär på. Och kanske bär jag på en smula extra fördomar riktat mot just biodynamisk odling. Men! Jag har inte min fakta ordentligt ihopsamlad eller överhuvudtaget analyserad. Därför ämnar jag genom denna text att få klarhet i mina frågetecken.

Enligt Biodynamiska Föreningens hemsida ska odlingen uppnå alla regler för märkningen KRAV. Metoden förutsätter även att odlingen sker i form av ett kretslopp, vilket inkluderar ekologisk djurhållning. Den biodynamiska odlingen innebär även en användning av olika preparat som sägs ska stärka växtligheten och få grödan att uppnå sin bästa nivå. Så långt in i beskrivningen av odlingen är jag inte främmande till en användningen av den. Kretsloppet kan beskrivas som en cirkel eller en hel organism på gården. Avfallet från djurhållningen skapar gödslet, som i sin tur påverkar växtligheten som därefter ger ifrån sig föda till både människa och djur. Sen går det runt igen. Ur ett hållbarhetsperspektiv finns det ingenting att klaga på i hur kretsloppet fungerar. Men det som skapat mest uppståndelse är på sättet som djurets kroppsdelar hanteras och att odlingen har astrologiska kopplingar som många med mig kanske kan betrakta som spirituella och onödiga i jordbruksammanhang. Att intryckt kamomill i kotarm skulle vara bra för växtligheten får en hokusfokus-stämpel i kontexten. Det spirituella i odlingsmetoden är just dessa "ritualer", de sägs vara starkt anknutna till astrologi och hur månen påverkar jorden.

För att kanske förstå metodens omtalade kontroverser kan det vara bra att se var den härstammar ifrån. Grunden för odlingen tillkom redan på 1920-talet i samband med antroposofins framväxt. Antroposofi är en livsåskådning som den österrikiske filosofen Rudolf Steiner är grundare av. Läran belyser naturens relevans för mänskligheten och att det är viktigt att vara den nära. Steiner menade att materialismen skulle förbises för att nå spirituellt upplysthet, och detta skulle ske genom andliga metoder. Filosofen höll föreläsningar om den nya vägen till kunskap och förmedlade tankar som sedan ledde fram till den biodynamiska odlingen. Hur djurens organ hanteras väcker en känsla av obehag hos mig. Kanske är det på sättet de pressar in växter i organen. Det känns inte naturligt, precis som Pihl säger. Hur jag än vänder och vrider på det kan det inte ge någon mening i ritualen i sig. Det som dock ger mening är att använda sig av överblivet kött vid slakt för att på så vis ta tillvara på hela djuret. Jag tänker att delen av odlingen som innefattar djurorgan inte nödvändigtvis behöver vara problematisk. Jag har så svårt att se skillnaden på att slakta djur för att äta och att använda sig av djurets rester i gödsel. Om man skulle se det ur djurets bästa finns ingen skillnad i hur det behandlas i förhållande till sitt liv, det dör i båda fallen. Så det som är avgörande blir väl den del som är spirituell.

Jag ifrågasätter varför människor i min närhet (även jag själv) har en sån stor benägenhet att motsätta sig spiritualitet? Kan det bero på att den svenska befolkningen är den mest avståndstagande mot organiserad religion i världen? Det säger iallafall hemsidan forskning.se. I samma artikel nämns boken "Granskogsfolk: Hur naturen blev svenskarnas religion" skriven av David Thurfjell. Han beskriver att den fornnordiska tron har satt sina spår hos det svenska folket. Inom denna tro är naturen helig och det verkar ha hängt sig kvar. Thurfjell menar att många svenskar kan skriva under på att skogen kan användas som kyrka. Och jag är nog en av dessa, min spirituella resa är starkt kopplad till den barrskog där jag är uppväxt. För mig blir det heligt, att få känna mig som en del av den skog jag vuxit upp i. På en sten i skogen utanför mina föräldrars hus är nog där jag känner mig som mest hemma. Så jag har förståelse för om svenskar överlag vänder sig till naturen för att finna ro, istället för att besöka sin lokala kyrka.

Att vi inte vill närma oss andlighet i Sverige kanske ligger där som en inlärd kulturell konvention, för om vi skulle se bortom vår egen sfär finns det andra kontexter där spiritualiteten talar sitt tydliga språk och väger tungt. Exempelvis om vi ser till religionen Voodoo. Jag har svårigheter att finna källor som ger mig en rak förklaring av religionen, men i en upptäckt av att Nationalencyklopedin och Wikipedia ger mig liknande svar kan jag andas ut och lita på dessa. Voodoo har en stor spridning utöver Nordamerika, Centralamerika och Afrika. Både på Haiti och i Benin är Voodoo betraktad som statsreligionen. I dessa länder kan vi alltså se en hög grad av andlighet om vi jämför med svenskarnas tro på naturen. Här ser vi alltså ett bevis på att spiritualitet betraktas annorlunda beroende på kultur.

Det kulturella sammanhang som upprätthåller den biodynamiska odlingen i Sverige är samhället Järna i Sörmland. Enligt Svenska Turistföreningen är den antroposofiska orten en perfekt plats att fly för en stund och känna skogens viskningar och kossornas råmanden. Turistorten beskrivs även som ett centrum för biodynamiskt odlad mat. Jag tror att många svenskar som motsätter sig spiritualitet ändå kan känna sig hemma med naturens närvaro i det antroposofiska centrumet Järna. Om vi hade ignorerat den spirituella delen i odlingen så lever nog ett antroposofiskt liv upp till det många svenskar egentligen strävar efter. Det känns likaså ganska trendigt att bryta sig loss från stadsliv och hitta sig själv och ett nytt liv på landsbygden. Så alla hipsters på Södermalm i Stockholm eller på Möllan i Malmö som känner sig manade; kör på, och kör nu! Den biodynamiska odlingen behöver dig. Låt oss ta tillbaka våra tillvägagångssätt från förr. Om folk i stor utsträckning kunde bosätta sig ute på landet och driva egna gårdar med biodynamiska odlingar kanske vi kan bli bättre på hållbarhet i vår produktion av mat i det här landet.

En juice från Järna är en röst mot beprövad vetenskap och för vaccinnotståndare som tror att växter har själ. Låt er inte förföras av de tjusiga förpackningarna.

Ovanstående skriver Karin Pihl om det antroposofiska livsmedelsföretaget Saltå Kvarn i en krönika för Expressen. Vaccinnotståndet är starkt i Järna, en av få platser som enligt Folkhälsomyndigheten fortfarande har stora utbrott av mässling, vilket sägs bero på okunskap hos den del av befolkningen som är antroposofier. Frågan är ju; de som driver biodynamisk odling, står de bakom budskap om anti-vaccin? Det är svårt att fastställa. På grund av den tid vi nu lever i kan antivax-rörelser vara bra att ta avstånd från då smittsamma sjukdomar har varit högst närvarande i hela världen under två års tid. Människan har en fri vilja och visst ska ingen tvingas till att ta sprutor, men, det handlar om att se utanför sig själv och tänka på sina medmänniskor, hela befolkningen ska tas hand om och kan betraktas som en hel organism. Kanske precis så som antroposofier ser på sitt biodynamiska kretslopp. What comes around goes around skulle man kunna dra slutsatsen till.

Jag ställer mig positiv till biodynamisk odling för klimatets skull men är negativ till det vaccinnotstånd som metoden också förknippas med. Det som jag dock fortfarande känner mig konfunderad kring är huruvida spiritualitet är något för mig. Varför ska jag trycka bort det? Men varför ska jag å andra sidan ta till mig det? Jag kommer nog förbli neutral i relation till andlighet. Jag får vänta på ett tecken som säger kör, och då, då kanske jag börjar tro på något annat än barrskogen utanför mitt barndomshem.

Linn Hammarlund
Skrivent

Nellie Porsedal
Layout & Grafisk formgivning